

**LIRICA ÎNCORONĂRII.
ELOGII VERSIFICATE ADUSE SUVERANILOR ROMÂNIEI MARI
ÎN PRESA VREMII**

IOANA-ZOIA URSU
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

**The Poetry of the Coronation.
Versified Eulogies Dedicated to Greater Romania's Sovereigns in the Newspapers of the Era
ABSTRACT**

The solemn atmosphere of the coronation of sovereigns Ferdinand and Marie as Kings of Greater Romania in 1922 was reflected not only in the extensive technical and administrative preparations, and the immense number of participants to the festivities, but also in the press materials that dedicated eulogies to the sovereigns, mirroring and illustrating the generally enthusiastic atmosphere.

The present paper proposes to explore poems found in the newspapers edited during the days of the coronation and to analyse their content, while attempting to explain, through the images and themes employed by the lyrics, the people's perceptions and mentalities concerning the kings of Greater Romania and their coronation.

Reverential lyrics will be considered as a direct source of researching mentalities, as it is written on the occasion of a historical event – and generated by the historical event itself. Moreover, the myths and symbols that contribute to the construction of the discourse on the kings, the coronation and the Romanian nation will be emphasised.

Cuvinte-cheie: Încoronarea de la Alba Iulia, poezie omagială, miturile moderne, ideal național
Key words: the Coronation from Alba Iulia, reverential poetry, modern myths, national ideal

Atmosfera sărbătorească a încoronării regilor Ferdinand și Maria în 1922 s-a reflectat nu numai în numeroasele pregătiri tehnice și organizatorice pentru eveniment și în numeroșii participanți la festivitățile acelor zile, ci și în materialele din presă, care închinău elogiul suveranilor, transmitând și multiplicând atmosfera generală de entuziasm.

Presa scrisă, de toate orientările politice, a consemnat, desigur, evenimentul, poziționându-se laudativ sau critic la adresa diferitor aspecte organizatorice în funcție și de afinitățile politice ale fiecărui ziar în parte. Datele legate de programul oficial al serbărilor au fost publicate în ziarul național și locale, pentru a pune la curent publicul cu desfășurarea, atent plănuită, a festivităților încoronării.

Detaliile tehnice și organizatorice apar inserate în presa de toate orientările politice în perioada premergătoare Încoronării, sub numele de „*Programul serbărilor Încoronării Suveranilor*”. Zilele de 15, 16 și 17 octombrie, în care s-a

sărbătorit încoronarea (uneori, chiar și zilele de 18, 19, 20 octombrie, în funcție de periodicitatea ziarelor și revistelor, unele săptămânale sau chiar lunare), apar reflectate în presă ca mari momente de sărbătoare, iar conținutul articolelor este elogios, dedicat evenimentelor și semnificației ceremoniilor care aveau loc, în acele zile, la Alba Iulia și București.

Pe lângă articolele editoriale și omagiale, un tip aparte de elogiare îl constituie lirica: cu ocazia evenimentului, în ziare sunt publicate creații care folosesc drept context, motiv sau temă actul încoronării suveranilor. Articolul de față își propune să exploreze poeziile publicate în ziarele zilelelor festive și să analizeze conținutul lor, încercând să explice, prin intermediul imaginilor și al temelor folosite de ele, percepțiile și mentalitățile despre regii României Mari și încoronarea lor.

Poeziile analizate au fost publicate în ziarele *Vestea*, *Alba Iulia*, *Neamul Românesc*, *Înfrățirea* și în revistele *Cosânzeana*, *Foaie Interesantă* (suplimentul cultural al *Libertății* din Orăștie), *Universul Literar* (în paginile căruia, de altfel, se regăsesc majoritatea versurilor dedicate încoronării). Pentru cercetarea de față au fost luate în considerare numerele ziarelor din luna octombrie și, uneori, noiembrie (pentru aparițiile lunare: *Cosânzeana*), precum și numerele apărute în preajma zilei de 15 octombrie 1922 (*Universul Literar* din 15 octombrie 1922, *Vestea* din 15 octombrie 1922, *Neamul Românesc* din 15 octombrie 1922, *Alba Iulia* din 15 octombrie 1922, *Înfrățirea* din 15 octombrie 1922, *Telegraful Român* din 7/20 octombrie 1922).

Ziare și poezii în luna octombrie 1922

O scurtă privire asupra periodicelor în care poeziile încoronării apar publicate și a istoricului lor ne indică apariții diverse și cu un impact diferit (locale, regionale, naționale) în perioada interbelică.

Săptămânalul local *Alba Iulia*, „cel dintâi ziar românesc în orașul istoric al Bălgradului”¹, și-a început apariția o dată cu 1 decembrie 1918 (ca „organ al proclamării unității naționale”), publicând articole referitoare la Adunarea Națională de la Alba Iulia, documente ale Unirii, versuri etc.; după o apariție de câteva luni (decembrie 1918 - iulie 1919), a fost întrerupt și apoi reluat pe perioada anilor 1921-1925, 1934-1940, 1944-1945, iar în anii '30 devine un ziar politic, organ al Partidului Național Țărănesc².

Vestea, tot un săptămânal albaulian, independent, a apărut doar între anii 1922 și 1925; publica știri de interes local, politice, sociale, sportive, culturale, găzduind producții literare în foileton și relatând pe larg, în 1922, încoronarea suveranilor Ferdinand și Maria de la Alba Iulia³.

¹ Bâscă 2021, p. 9-10.

² Hangiu 1996, p. 19.

³ Bâscă 2021, p. 194.

Neamul Românesc condus de Nicolae Iorga a început să apară în 1906, la București, mai întâi bisăptămânal, apoi de trei ori pe săptămână, iar apoi zilnic (1916-1940, între 1916 și 1918 fiind tipărit la Iași). Inițial, Iorga gândise ziarul nu ca unul politic, ci din dorința de a continua programul literar al *Semănătorului* (1901-1910). Treptat, acesta devine însă unul politic, de orientare „națională/naționalist-democratică”. După 1918, *Neamul Românesc* reflecta schimbările politice, economice și sociale din România întregită, și pozițiile politice ale influentului său director, Nicolae Iorga⁴.

Cosânzeana a fost o revistă literară ilustrată întemeiată de Sebastian Bornemisa, în calitate de proprietar și editor, care a apărut în două etape: 15 octombrie 1911 - 12 februarie 1915 la Orăștie și 1 ianuarie 1922 - 12 februarie 1928 la Cluj⁵; revista a avut inițial o apariție bilunară, iar din ianuarie 1912 o apariție săptămânală. *Cosânzeana* avea un profil cultural și a fost cea mai receptivă revistă la noul stil Secession, având, din punct de vedere grafic, cel mai bogat repertoriu ornamental⁶ și cele mai multe știri referitoare la evenimentele din lumea artelor frumoase în comparație cu restul publicațiilor contemporane ei. Anii de apariție ai revistei sunt grăitori inclusiv pentru o evoluție grafică calitativă, exprimată prin diversitatea ornamentală a copertelor și printr-un conținut bogat de ilustrații⁷. În paginile *Cosânzenei* au semnat materiale: Ion Agârbiceanu, Aron Cotruș, Liviu Rebreanu, Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu și mulți alții; proza, poezia, critica literară, dar și istoria literară își găseau locul în paginile acestora.

Foaia Interesantă a apărut ca supliment („*adaos literar*”) al ziarului *Libertatea* din Orăștie: „pentru petrecere și învățătură” era scopul declarat al acestui săptămânal care s-a tipărit inițial la Orăștie (1905-1915), apoi la București (1915-1916), în Cleveland, Ohio (1917) și, după război, din nou București (1919-1933). Urmărea „cultivarea gustului prin lectură” și conținea versuri, proză, culegeri de literatură populară, marea majoritate a textelor literare fiind republicări din revistele importante ale epocii: *Convorbiri Literare*, *Ramuri*, *Datina*⁸.

Universul Literar a apărut ca supliment literar al cotidianului *Universul* (1884-1953). După război s-a tipărit la București, săptămânal, în perioadele 1919-1931, 1938-1944, ianuarie-iunie 1945. Articolul programatic al primului

⁴ Hangiu 1996, p. 303-304.

⁵ *Ibidem*, p. 112.

⁶ În grafică, stilul Secession se caracterizează prin forme organice și reprezentarea unor teme precum pești, păsări și vegetație, aranjamente florale stilizate, o abundență de curbe, o relație puternică între text și imagine.

⁷ Ilustrațiile erau semnate de Florian Mureșan, profesor de desen la Gimnaziul din Nagyszombat (Ionescu 2009, p. 235-245).

⁸ Hangiu 1996, p. 193.

număr promitea să primească „începuturi literare cu dovadă de pregătire și vocație”, să publice „lucrări inedite ale scriitorilor cunoscuți” și să reproducă, de asemenea, pagini din opera clasicii. Versuri, cronici artistice, literare, plastice, muzicale, teatru, interviuri și articole literare, semnate de-a lungul timpului de nume cunoscute din lumea românească (Al. Macedonski, Camil Petrescu, Ion Barbu, L. Blaga, I. Pillat, V. Voiculescu, I. Minulescu, M. Eliade, G. Călinescu etc.), exprimă capacitatea și relevanța revistei în a reflecta dezvoltarea artelor și literaturii autohtone în prima jumătate a secolului XX⁹.

Deși orientarea politică a ziarelor și importanța lor (locală, regională sau națională) ne poate indica gradul de răspândire a poeziilor încoronării și impactul lor (presupunând că ziarul editat la București, care avea acoperire națională, ar fi cunoscut o mai mare răspândire față de cele publicate local/regional în provincie), trebuie luată în considerare și ipoteza largii circulații a ziarelor locale în ziua încoronării în Alba Iulia, o zi de sărbătoare cu numeroși participanți dispuși să ia contact, fie și doar în formă scrisă, cu aspectele festive ale ceremoniei desfășurată în acele zile.

Specific poeziilor publicate în preajma încoronării este felul în care colectivul primează asupra individualului (ideea asupra omului; evenimentul și însemnătatea istorică primează asupra trăirilor eului liric). De altfel, majoritatea versurilor analizate reprezintă *immuri* (poezii sau cântece solemne compuse pentru preamărirea unei idei, a unui eveniment, a unui erou etc.) și *ode* (poezii formate din strofe cu aceeași formă și structură, care exprimă elogiul, entuziasmul sau admirația față de persoane, de fapte eroice, idealuri), fiind adresate încoronării și suveranilor. Personaje istorice semnificative pentru istoria națiunii române sunt și ele evocate, confirmând panteonul, din ce în ce mai clar definit, al principilor și domnitorilor glorioși ai poporului român.

Poeziile contribuie mult la creionarea atmosferei încoronării, iar alegerea cuvintelor nu e întâmplătoare, pentru că acestea se alătură compunând imagini vizuale sau alegorice de forță. Din cele 22 poezii analizate, una a fost publicată în *Cosânzeana* din 15 octombrie 1922, una în *Neamul Românesc* din 15 octombrie 1922, două în *Foaia Interesantă*, una în *Înfrățirea* din 15 octombrie 1922, trei în *Vestea* din 15 octombrie 1922, trei în *Alba Iulia* din 15 octombrie 1922, și douăsprezece poezii în *Universul Literar* din octombrie 1922. Din acestea, cantitativ, zece conțin cuvântul „încoronare” în titlu: *Cântecul încoronării* (de Șt. Cacovean), *Cântecul încoronării* (de Șt. Ioanid), *Imn pentru încoronarea Suveranilor tuturor Românilor* (G. Moraru), *Încoronarea M.S. Regelui Ferdinand I* (Elena Șt. Popescu-Snagoveanca), *Încoronarea și Unirea* (Al. I. Șonțu), *Oda încoronării...* (I. N. Miculescu), *Închinarea Ardealului – La Încoronarea Regelui Ferdinand I* (I. Ilieșiu), *Zi de încoronare, zi de unire* (V.V.

⁹ Hangiu 1996, p. 498-499.

Macedonescu), *Hora Încoronării* (C. Al. Ionescu), și *Imnul de Slavă al Încoronării* (Miron Cristea).

Deloc surprinzător, tema predominantă a poeziilor analizate o reprezintă încoronarea suveranilor Ferdinand și Maria. Dincolo de fireștile elogii închinare sârbătorii, actului și protagoniștilor, lirica publicată în ziarele și revistele din zilele încoronării servește ca pretext unor teme și motive care subscriu marilor mituri ale epocii moderne, valorificând de asemenea simboluri care contribuie la construcția identității naționale (coroana, sceptrul, crucea).

Poezia încoronării ca reflecție a miturilor modernității românești

Mitul reprezintă o explicație imaginară a lumii, a omului, a ordinii lucrurilor, dar în „discursul” mitic se regăsesc elemente ale realității sociale și naturale¹⁰. În ordinea simbolică ce se regăsește în materia miturilor, lumea reală ia sens, totul are o semnificație¹¹. Mitul este o „povestire” simbolică ce limpezește un număr nelimitat de situații de viață sau istorice, plecând de la un model exemplar ce a existat cândva la originea timpului, *in illo tempore*. Timpul mitului este cel al începuturilor, în vreme ce prezentul este timpul unei reactualizări a sa, totdeauna posibilă¹².

Mitul, ritual și viața socială sunt legate, căci diferitele ritualuri sociale (sărbători, ceremonii, adunări, protocoluri) sunt într-o anumită măsură o punere în act a miturilor¹³. Aici capătă sens și întreaga desfășurare a încoronării de la Alba Iulia și București (inclusiv ceremonialul sau punerea în scenă a cortegiului istoric), care funcționează ca expresie a unor mituri care răspund dorințelor comunității (*Salvator, Eroii istorici, Unitate, Ideal Național*).

În esență, miturile reprezintă un limbaj și un mesaj al unei experiențe de solidaritate colectivă care se regăsesc în materialul narativ al unei tradiții¹⁴. Miturile vorbesc despre originea instituțiilor, despre nașterea puterii, a legilor, despre frământări metafizice, despre impasurile autocunoașterii sau reperele etico-juridice din viața socială¹⁵.

Marile momente de efervescentă a miturilor corespund fenomenelor de criză, de mutație sau de ruptură, iar dintre marile ansambluri mitologice moderne, Conspirația, Salvatorul, Vârsta de Aur, Unitatea, Revoluția, Progresul și Declinul sunt cele care domină imaginarul politic al secolelor XIX-XX¹⁶. Lesne de înțeles, fiind asociate marilor schimbări politice, sociale și economice

¹⁰ Nicoară 2000, p. 162.

¹¹ *Ibidem*, p. 163.

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*, p. 164-165.

¹⁴ *Ibidem*, p. 166.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*, p. 173.

ale lumii moderne.

Un astfel de moment de mutație și de profundă schimbare îl reprezintă, în cazul românilor, finalul Primului Război Mondial și nașterea României Mari, un stat cu noi granițe și numeroși noi locuitori, în fața cărora Regii Ferdinand și Maria se încoronează, pentru a obține legitimitate simbolică. Asocierea tuturor acestor evenimente reprezintă contextul perfect pentru manifestarea miturilor ca împlinire a așteptărilor comunității.

Astfel, dintre miturile regăsite în imaginarul politic al ultimelor două secole, *Națiunea*, *Salvatorul*, *Războiul*, *Viitorul luminos*, *Unitatea* și *Voința națiunii de a fi împreună (Unitatea)* constituie mituri moderne fundamentale demonstrate cu prisosință de conținutul poeziilor încoronării de la Alba Iulia.

Război, Ideal național, Unitate

Tema războiului, conjugată cu tema sacrificiului aflat în strânsă legătură cu idealul național, era prezentă în imaginarul colectiv românesc în imediata apropiere a războiului. Deși încoronarea regilor reprezenta un moment festiv, ea era și un prilej de rememorare colectivă a greutăților războiului și sacrificiilor (puse pe seama unui ideal național). Ne aflăm în miezul unei viziuni mitice și mistice a unității recucerite, care a jucat un rol important în cultura politică a timpurilor moderne și postmoderne¹⁷.

Această exaltare a temei unității are o valoare de exorcism în fața factorilor de divergență, de ruptură, destrămare sau separatism regional. Elanul mistic, care nu încetează să însoțească celebrările unitare, relevă iubirea de patrie, de națiune, care este pur și simplu sacralizată: „sfânta unitate a națiunii”, a patriei unite spre atributele sublime ale adorării unei instanțe divine¹⁸. Pe exaltarea acestei dimensiuni mitice și mistice se bazează discursul asupra solidarității naționale, asupra apărării și protejării frontierelor statale. Națiunea este o comunitate istorică, dar și mitică, fiind imaginea unei puteri fără limită, depozitară a contractului social și garanția fidelității față de origini¹⁹.

În acest context, poeziile apărute în ziare cu ocazia încoronării sunt uneori și republicări ale unor opere mai vechi, ca, de pildă, două poeme-urări semnate de Nicolae Iorga și datate 1917, dedicate regelui și reginei. Ele apar în ziarul *Alba Iulia*, și constituie o *Urare Dinastiei pe anul 1917*, respectiv o *Urare de Anul Nou Regelui și Reginei României (1917)*. Structura poeziilor amintește de obiceiurile de iarnă, iar rima împerecheată și versurile scurte, alerte, ieșite de sub penelul lui Iorga, amintesc de durerile și ororile războiului și de luptele grele, făcând trimitere inclusiv la acțiunile militare de stabilizare a frontului pe Siret (1916):

¹⁷ *Ibidem*, p. 182.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Ibidem*.

„La Siretiu în fund
 Dușmani mulți s'ascund,
 La Siretiu pe coaste
 E puhoiu de oaste,
 La Siretiu în luncă
 Dușmanul s'aruncă:

La Siretiu departe
 E războiu de moarte!
 La Siretiu în văi
 Stau ostașii tăi,
 La Siretiu pe mal
 Frâng cumplitul val.”²⁰

Urarea de Anul Nou Regelui și Reginei României blestemă anul vechi 1916 și reiterează angajamentul și devotamentul față de regi și țară:

„Muri an bătrân,
 Bătrân și păgân
 Și mincinos foarte,
 Mințind pân la moarte,
 Nădejdi înșelând
 Credințe sfărâmiind,
 Risipind silințe,

Stricând biruințe,
 Din tovărășii
 Făcând vrășmășii
 Și din legătură
 Un alt spor de ură...,
 Vi-om ținea moșia
 Vi-om cinsti Domnia [...]”²¹

Mai mult decât atât, versurile exprimă unitatea de ideal și scopuri dintre regi și popor, situați de aceeași parte a baricadei, „în ciuda dușmanilor”:

„Că pe voi și noi
 Crâncenul războiu
 Ne face-a fi una
 Pentru totdeauna:
 Voi unde v'a pus
 Domnul cel de sus
 Și unde vă ține

Zdravăna mulțime;
 Noi, unde muncim,
 Unde străjuim,
 Unde străduim,
 Unde stăruim,
 Ca să fiți în pace
 Așa cum vă place,

Să fiți fericiți
 Așa cum doriți:
 Fiecărui
 După gândul lui
 Și fiecărei
 Pe inima ei,
 De-a lungul anilor, în
 ciuda dușmanilor.”²²

Urarea următorului an nou, *Urare Dinastiei pe anul 1917*, face referire la morții și orfanii războiului:

„A venit mai an,
 Nu badea Traian,
 Ci aprig dușman,
 La suflet avan,
 La gând năsdrașan,
 La luptă viclean,
 Și-a făcut din sate

O pustietate,
 Din mândre orașe
 A morții lăcașe,
 Sămănind pe drum
 Al carelor scrum
 Și lăsând în vale
 Numai vetre goale

²⁰ *Alba Iulia*, an IV, nr. 42, 15 octombrie 1922, p. 3.

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*.

*Numai plâns și jale
Numai morți pe cale,
Săracii voinici
Săracii prunci mici,*

*Sărace femei
Ce plâng după ei,
Sărace vădane
Și fete orfane.
- Mânați măi, băi, hăi!”²³*

Ea sugerează, în același timp, implicit, și refugiul ieșean în care se afla Casa Regală Română și speranța unui viitor al reîntoarcerii:

*„Să veniți acasă
Într’o zi frumoasă,
Între flori bogate*

*În vechea cetate
De dușmani lăsată
Și răscumpărată.”²⁴*

Profetic, versurile prefigurează chiar o viitoare încoronare a suveranilor după război:

*„Să vă ’ncununăți
Binecuvântați
Cu cununi străbune,
Ca în zile bune,
Și să fiți voios:
Deplin norocos:*

*Țerii bucurie
Și nouă mândrie
În jur să vă crească
Odrasla domnească;
Să se veselească;
Țara Românească.”²⁵*

Și alte ziare sau reviste publică versuri care reamintesc de război și de idealul întregirii naționale. În *Universul Literar* din 15 octombrie 1922, Al. Lepădatu-Mercușor semnează poezia în paisprezece catrene *După războiu*, în fapt, o baladă care ilustrează cu multă sensibilitate tabloul unui sat în care bătrânii, păstrătorii memoriei comunității, oferă copiilor o geografie a memoriei războiului:

*„- Măi, copii! Să țineți minte,
Căci în satul vostru-aici
Au fost lupte ’nverșunate
Între noi și inamici. [...]*

*Mai la vale dela stână,
Unde sânt stejarii mari,
Zace maică-ta iubită
Omorâtă de Bulgari!*

*Sus, pe culmea ce se vede
Lângă stâna lui Andreiu,
Tată-tău, Ioniță dragă,
A pierit luptând cu trei!*

*Iar colo, ’n livedea ceea,
Unde pasc doi bouleni,
Au murit, apărând satul,
Patru sute de oșteni...”²⁶*

²³ *Ibidem.*

²⁴ *Ibidem.*

²⁵ *Ibidem.*

Poveștile bătrânilor satului sunt întrerupte de revenirea acasă a prizonierilor de război:

„Dar pe când ei stau de vorbă
Despre luptele de ieri,
Pe șosea, în depărtare,
Văd un cârd de prizonieri.

Vin din lagăre dușmane,
Pe-unde fură deportați
Rupți, desculți, slăbiți de foame
Par'că sunt halucinați.

Și 'ntr'o clipă întreg satul
E cuprins de-un tainic dor;
Ies cu toții de prin case
În întâmpinarea lor.

O!... priviți-i cum s'alintă,
Gângurind ca niște pui!
Ce de'mbrățișări, săruturi,
În mijlocul drumului!”²⁷

Bucuria revenirii în comunitate a unor membri nu poate, însă, să șteargă urmele și pierderile războiului, simbolizate de drama copilului/tânărului Ionică, care, „amar mâhnit”, îi cere socoteală lui Dumnezeu pentru moartea părinților lui:

„Dar, în marginea șoselei,
Ionică, amar mâhnit,
Cu-ochii țintă înspre culme,
A rămas înmărmurit...

Mâinile'i încet le-aduce
În spre ochii-i mari, cumiți...
Plânge: -Doamne! Dece oare
M'ai lăsat făr'de părinți?”²⁸

Balada numește, de fapt, războiul, ca pe o imensă rană, tradusă prin tragedii umane și familiale, prin destine fracturate și întrerupte din parcursul lor linear și firesc. Tristețea acestor versuri e, totuși, una singulară în peisajul liric festiv al presei încoronării.

Dincolo de unicitatea baladei *După războiu*, viziunea artistică a majorității poeziilor apărute în ziarele lunii octombrie 1922 înțelege încoronarea ca pe o expresie concretă a împlinirii unor vechi aspirații naționale. Sacrificiul din timpul războiului este văzut uneori ca pecete a Unirii, iar încoronarea, ca zi de sărbătoare care consfințește jertfele de sânge ale națiunii, aduse tocmai pentru împlinirea unui ideal național. Exprimată și reiterată în mai multe forme, această idee apare și în poezia *Încoronarea și Unirea*, semnată de Alexandru I. Șonțu în *Universul Literar*:

„Frumosul vis de veacuri azi este împlinit:
Cu sânge sigilat-am a țarei întregire,
Punând în admirare întreaga omenire
Prin vitejia care în lupte-am dovedit.

²⁶ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 7.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ *Ibidem*.

*Regeasca 'ncoronare – al țării mândru dor –
Va arăta de-apururi la câtă înălțime
Știut-a să se 'nalțe întreaga româtime,
Făcând marea unire cu voia fraților.”²⁹*

Solidaritatea fraternă a românilor de o parte și de alta a munților apare și în *Închinarea Ardealului – La Încoronarea Regelui Ferdinand I* (de Ion Ilieșiu), un imn care reiterează sacrificiul istoric al Ardealului, care atinge punctul maxim în timpul marelui război:

*„Frații ni s'au prins în luptă și-au pornit peste Carpați
De un dor adânc și mare, de un strigăt îndrumați,
Și-au venit voinici ca lei în marea lor pornire
Să ne-aducă mângăere, libertate și unire.”³⁰*

Idealul național (împlinirea lui) și *Unitatea*, ca mituri ale modernității românești, apar constant în lirica încoronării, iar în acest sens există o bogăție de exemple. De pildă, *Imnul pentru încoronarea Suveranilor tuturor Românilor*, semnat de G. Moraru din Brăila, enumeră reperetele geografice ale unității naționale:

*„Căci prin [Coroană] Carpații șesuri i-am făcut
Și-Ardealul venit-a sub al mamei scut,
Iar Suceava astăzi, sculată din tină,
Și cu ea întreaga dulce Bucovină,
Sunt în Țara-Mamă cu Nistrul spumos
Și cu Basarabia, cu pământ mănos,
Cu Cadrilaterul lui Mircea-cel-Mare [...]
Astăzi toți Români, de sus, din Hotin,
Uniți cu toți frații până'n Debrețin,
Și cei de pe Nistru, și cei din Sătmar,
Să întindem mâna, căci n'avem hotar:
Din Cetatea-Albă până 'n Văscăuți?
Români dintr'o mamă cu toții-s născuți,
Cei din Caliacra și din Timișoara,
Ca frați de un sânge să întindem hoara,
Și de azi 'nainte cu toți să știm
Că pe vechiu pământul nostru azi trăim.”³¹*

²⁹ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 5.

³⁰ *Cosânzeana*, an VI, nr. 19, 15 octombrie 1922, p. 286.

³¹ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 5.

Imnul pentru încoronarea Suveranilor tuturor românilor nu este, însă, singurul care reia unitatea definită prin alăturarea reperelor geografice ale identității comune câștigate în 1918 și consfințite internațional între anii 1919 și 1920. Poezia *Zi de încoronare, zi de unire* semnată de V. V. Macedonescu din Buzău, exprimă continuitatea, ideea unității geografice cu unitatea de simțire a celor care celebrează entuziast încoronarea:

„Din Tisa 'n Dunăre și Nistru, și din Hotin până la Mare,
Un singur cor de glasuri sună ca o armată de fanfare,
Și milioane cânturi cântă aceeași mândră melodie [...]”³²

Poporul, națiunea, oamenii devin acum personaj al mării sărbători, iar unirea (și unitatea națională) cuprind toate categoriile de vârstă:

„Iar jos o horă fără seaman se 'ntinde pe-a țării câmpie.
În lanțul nesfârșit sunt prinse, în danțul nostru cel voios,
Femei și fete, tineri mândri, bătrâni în portul lor frumos
Având emblemă Tricolorul spre care toți 'și-așint privirea
În astă zi măreață 'n care cu toți sărbătorim Unirea,
C'acelaș sânge poartă 'n vine, fii de-acelaș neam ca toți
Și-acelaș gând însuflețește și-acum ca 'n fața crudei Morți,
Și brațele lor riguroase se strâng mai tare spre unire
Să consimță pacea sfântă atât dorită de-omenire.”³³

Același sentiment de sărbătoare care cuprinde întreg arealul geografic al României Mari apare și în *Hora Încoronării* (semnată de C. Al. Ionescu):

„Dela Nistru pân' la Tisa, din Gutin și pân' la Mare,
Tot poporul azi tresaltă, căci e mare sărbătoare”³⁴,

și, din nou, în *Închinarea Ardealului* (I. Ilieșiu):

„Săltă inima română de atâta bucurie:
Dela Tisa pân' la Nistru – o frumoasă Românie!”³⁵.

Împlinirea idealului național sărbătorit prin încoronarea suveranilor prefigurează în același timp și un *viitor luminos*, a cărui certitudine este strâns legată de persoana regelui:

³² *Ibidem*, p. 6.

³³ *Ibidem*.

³⁴ *Ibidem*, p. 4.

³⁵ *Cosânzeana*, an VI, nr. 42, 15 octombrie 1922, p. 286.

„[...] fruntea, azi, și 'ncinge
 Ferdinand triumfător,
 Și cu gest măreț ne 'mpinge
 Spre un falnic viitor.”³⁶

Mitul Salvatorului

Salvatorul sau eroul a cărui acțiune salvatoare este dedicată colectivității, întruchipează, la origini, modelul exemplar al Mântuitorului. Salvatorul își impune (sau i se construiește) o imagine exemplară. În același timp, el apare drept întruchiparea unor virtuți morale: este credincios, altruist, curajos, ferm etc. Situat într-o postură de excepție, fie Conducător, Șef sau Om providențial, Salvatorul domină evenimentul ca personaj-simbol, în jurul căruia se concentrează așteptările, speranțele și adeziunea publică³⁷.

Personalitatea *Salvatorului* imaginar se pliază pe nevoile unei societăți într-un anumit moment istoric³⁸. Apelul la Salvator este mai ales un sindrom al crizelor sociale (blocaj instituțional, dezordine internă, intervenție externă, dezastru militar etc., adică în directă legătură cu o criză de legitimitate). În asemenea situații, *Salvatorul* are rolul de „gardian al normalității” și garant al perpetuării comunității³⁹. Acest lucru este valabil în privința întruchipării mitului modern al *Salvatorului* de către Regele Ferdinand, care apare ca figură providențială în vulnerabilitatea emoțională de după război a colectivității, și în același timp decontează succesele națiunii sale după recunoașterea internațională a Unirii.

Regele este cel care a scos țara din război, cel care a adus pacea, garantul unui „viitor falnic”. Multitudinea de epitete extrase din varii poezii concură către construcția unei astfel de imagini. Ferdinand este „mândrul Craiu”⁴⁰, „Domnul cel Bun și Mare”⁴¹, „Regele nostru iubit”⁴², „Împărat Românilor”⁴³, „Viteaz între viteji, brad între brazi”⁴⁴, „multul așteptat erou al ginții”⁴⁵, „Măria Sa”⁴⁶, „Rege viteaz, rege semeț”⁴⁷, „Rege viteaz, rege iubit”⁴⁸, „Domnul țării”⁴⁹, „Împăratul”⁵⁰, „primul Domn Daco-Român”⁵¹, „-ntruchiparea unui Isus Liberator”⁵².

³⁶ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 4.

³⁷ Nicoară 2000, p. 176-177.

³⁸ Girardet 1997, p. 47.

³⁹ Nicoară 2000, p. 177.

⁴⁰ *Înfrățirea*, an III, nr. 635, 15 octombrie 1922, p. 3.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, octombrie 1922, p. 3.

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ *Ibidem*, p. 1.

⁴⁵ *Ibidem*.

⁴⁶ *Vestea*, an I, nr. 7, 15 octombrie 1922, p. 3.

⁴⁷ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 3.

⁴⁸ *Ibidem*.

Regele este liantul unității naționale, după cum arată *Cântecul Încoronării* semnat de St. Ioanid:

„*Veniți să-ncoronăm pe-al nostru Rege
Viteaz între viteji, brad între brazi
Coroana Lui ca lumea să închiege
Figura României mari de azi!* *Căci multul așteptat erou al ginții,
Din tabăra acelor ce nu mor,
Punând pe cap coroana biruinții
Sfințește-o altă țară și-alt popor!*”⁵³

În același timp, regele reprezintă figura paternă, părinte al oamenilor peste care domnește și receptor al recunoștinței lor exprimate prin gestul încoronării, așa cum ne-o spun versurile semnate de D.G. Niculae, adresate „*M.S. Regelui Ferdinand*”:

„*Ai împlinit un vis măreț
Rege viteaz, Rege semeț!
Să-ți răsplătim ce-ți datorăm
Încoronarea îți serbăm.
Când la Oituz și Mărășești,
La Jiu, la Olt și Mărășești,
Armata o povățuiai,
De sigur că nu te gândiai
Cum că o vreme va veni
Când munca îți vom răsplăti...
Această zi azi s'a 'mplinit,
Rege viteaz, Rege iubit!* *Acei ce-odată-au fost ostași,
Vitejii noștri Românași,
Azi vin voioși, cu mii și sute,
Cu dragoste să te salute;
Iar Tu, adânc[?]mi cât vei fi
Când, Rege, îți vei aminti
De zilele cu ei trăite
În suferințe nesfârșite!
În zilele acestea bune,
Coroana 'n cap când ți se pune,
Să Te gândești la ei întâiu,
Căci dânșii sunt copiii Tăi.”*⁵⁴

Lângă imaginea triumfală a Regelui-Salvator se așază și feminitatea, iar Regina Maria este un personaj ieșit din comun în istoria românilor, inclusiv din perspectiva ei de mit excepțional⁵⁵. Formula mitică a *Salvatorului*, zămislită pe dezastrul războiului, s-a transferat inclusiv spre personajul reginei. Activitatea ei în spitalele de pe front (descrisă înflăcărat și de scepticul C. Argetoianu⁵⁶) a consfințit ipostaza ei de mamă a națiunii române, înscriind-o definitiv în inimile și conștiința poporului ei. Aceasta este imaginea pe care o găsim redată expresiv și în poeziile (imnele) dedicate reginei, publicate cu ocazia încoronării. *Oda*

⁴⁹ *Vestea*, an I, nr. 7, 15 octombrie 1922, p. 3.

⁵⁰ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 5.

⁵¹ *Ibidem*, p. 4.

⁵² *Foaia Interesantă*, an XVI, nr. 32, 19 octombrie 1922, p. 74.

⁵³ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 1.

⁵⁴ *Ibidem*, p. 3.

⁵⁵ Boia 1997, p. 250.

⁵⁶ *Ibidem*, p. 251.

încoronării semnată de I.N. Miculescu invocă, în paginile *Foii Interesante*, tocmai această imagine maternă a reginei:

„Iar Tu, o! Mamă și Regină, ce 'mpărtășiși cu noi amarul,
Golind în timpul pribegiei, - de-amărăciune 'ntreg paharul,
Fii mândră; dar când în șiraguri, acum la marea sărbătoare,
Zoresc salutul să 'Ți aducă, neprihănitele fecioare;
De peste munți, spre Tine astă-zi, din Basarabia uitată,
Din Bucovina mult dorită, - grădina scumpă, fermecată,
În soarele, ce azi se 'nnalță pe cerul nostru 'nșeninat,
Se 'ndreaptă ele, ca pe frunte, să 'Ți pun 'al dragostei stigmat...
Căci de pe tronul de mărire, cum stai zâmbindu-ne, O! Mamă,
În ochii Tăi cetim virtutea eroilor ce te aclamă”⁵⁷.

Tot *Foaia Interesantă* mai publică o interesantă poezie semnată de I.U. Soricu, intitulată „La Bălgrad”, care ne transpune în peisajul Albei Iulia din zorii încoronării, unde luminează regina-ștea:

„Sus la Bălgradul slăvit
Soare nou a răsărit.
Da nu-i soare luminat
Ci e Vodă 'ncoronat,
Și nu-i stea din zări albastre,
Ci e Doamna țării noastre”⁵⁸.

Reginei îi este adus și un emoționant *Omagiu* în paginile ziarului albaiulian *Vestea*, în ediția specială a zilei de 15 octombrie 1922. Semnate de Irime Zăpadă, cele opt strofe au și o reflecție în oglindă, anume un *Omagiu* alcătuit după aceeași structură lirică, dedicat regelui. Versurile închinare reginei exprimă sentimentele de afecțiune, devotament și recunoștință ale oamenilor, ale poporului, „iubiții [...] copii”, care aduc din puținul lor prinos de dar Doamnei care i-a mângâiat și îmbărbătat în timpul războiului, și pe care așteaptă să o vadă (încoronată) „împărăteasă”:

„Chipul alb și fața dulce, ochii tăi înduioșați,
Au privit atâta vreme, cu mâhnire acești frați.
Sufletul ți-a plâns alături, cu al nostru, noi o știm
Și n'avem atâta vorbe, să putem, să-ți mulțămim.

Cu viteji ai stat în fronturi, li-ai vorbit și 'nbărbătat,

⁵⁷ *Foaia Interesantă*, an XVI, nr. 32, 19 octombrie 1922, p. 74.

⁵⁸ *Ibidem*, p. 73-74.

*La răniți ai fost o mamă și pe toți i-ai mângăiat.
N'ai cruțat nici zi nici noapte, ai jertfit ai priveghiat.
La orfani cu mână largă ajutoare ai presărat.*

*Pentru toate aceste ceriul, ceriul care ni-tea-dat,
Răsplătește azi... și mâne... și în veci nenumărat.
Iară noi copii țării, plecăm fruntea la icoane
«S-o vedem Împărăteasă » Ține-o Doamne, sfinte Doamne»⁵⁹.*

Mihai Viteazul și Eroii

Numele lui Mihai Viteazul apare invocat în mai multe poezii, ca figură mitică care fie străjuiește peste Alba Iulia și încoronare, fie aduce el însuși omagiu încoronării. *Cântecul încoronării*, semnat de Ștefan Cacovean invocă prezența domnitorului pentru a celebra împlinirea unității naționale, „visul mândru” al lui Mihai Viteazul, dar și pentru a-i cere binecuvântarea pentru marea zi de încoronare:

*„Mihaiu-Vodă din mormînt
Vină o clipă pe pământ
Și privește 'njurăți roată,
De vezi românimea toată,
Din apus la răsărit,
Întreg neamul tău unit,*

*Visu-ți mîndru împlinit. [...]
Mihai vodă din mormânt
Vină-o clipă pe pământ
Și din ceriu binecuvîntă
Astă zi mare și sfîntă...”⁶⁰*

În versurile unei alte poezii, Mihai Viteazul însuși se închină regelui, aducându-i urare de viață îndelungată:

*„Înaltul cerului se umple, întreg, cu strigăte de <Ura!>
- Ursita țării noastre scumpe și-a împlinit acum Scriptura!
Iar colo 'n zare, unde marea de lume și-a oprit talazul
S'a înălțat cumplita umbră a marelui Mihai Viteazul,
Și ridicându-și greaună spadă o 'nchină spre pământ, cu latul,
Strigând cu glasul de viitor: - <Să vă trăiască Împăratul>...”⁶¹*

Poemul *Pe acelaș cal cu Vodă*, semnat de Em. C. Păsculescu-Orlea în paginile *Universului Literar* narează visul profetic al unui soldat ce luptă în război și căruia, într-un moment de pierdere a cunoștinței, Voievodul Mihai Viteazul i se arată, îl ajută să se urce din nou pe calul de pe care căzuse, și îl

⁵⁹ *Vestea*, an I, nr. 7, 15 octombrie 1922, p. 3.

⁶⁰ *Ibidem*.

⁶¹ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 5.

însoțește în drumul lui spre răsărit, spre „porțile cetății”, unde îl așteaptă „Craiu-Soare” (întruchiparea luminoasă a regelui Ferdinand), pe care îl vede încoronându-se:

*„În Răsărit, departe, o pleoapă s'a deschis:
S'arată Craiu-Soare pe-al cerului abis
Și scaldă Voevodul într'un potop de raze.
El pare un Arhanghel în ramă de topaze.
Pe frunte îi așează un diadem de stele,
Cum l-am văzut adesea în visurile mele.
Am chiuit atunci cuprins de admirare:
Ura! Trăiască Vodă și România-Mare!”⁶²*

De altfel, legătura simbolică dintre Mihai Viteazul și Ferdinand, conferitoare de legitimitate, se înfăptuiește și prin deținerea și purtarea Coroanei regelui, coroană ce are întreaga greutate simbolică a moștenirii lui Mihai Viteazul:

*„Sfântă zi de sărbătoare,
Porți al veacurilor graiu.
Ce ne spune d'o splendoare,
De coroana lui Mihaiu.
Cu ea fruntea, azi, și 'ncinge
Ferdinand triumfător [...]”⁶³*

Dincolo de prezența lui individuală, mitică, Mihai Viteazul apare și în galeria eroilor istorici evocați în unele din poezii. Astfel, *Zi de încoronare, zi de unire*, semnată de V.V. Macedonescu menționează o asistență sacră, istorică, ilustră, care veghează (și celebrează) din sfera spiritelor măreața sărbătoare a neamului românesc:

*„Deasupra lor imagini sfinte, eroi în cer de mult trecuți:
Mihai, Ștefan, Cuza și Carol și-atâți eroi de mult căzuți,
Contemplă-această sărbătoare, voioși că azi le fusese dat
Ca neamul românesc să-i vadă tot laolaltă adunat.”⁶⁴*

Hora Încoronării, cu versuri semnate de C. Al. Ionescu (și indicată a se cânta pe aria *Horei Unirii*) imaginează un arc peste timp, invocându-i pe Traian,

⁶² *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 7.

⁶³ *Ibidem*, p. 4.

⁶⁴ *Ibidem*, p. 6.

Mihai (și voievozii, în general) și pe Al. I. Cuza, filiație în capătul căruia devine plasat, simbolic, și Ferdinand, „primul domn Daco-Român” (sic!):

*„Dela Nistru pân' la Tisa, din Gutin și pân' la Mare,
Tot poporul azi tresaltă, căci e mare sărbătoare:
Este ziua cea mai sfântă ce de veacuri s-au cercat
Tot mereu s'o 'nfăptuească toți vitejii ce-au luptat...
Dela Traian până astăzi, Voevozi și-ai lor eroi
Ne-au lăsat ca moștenire ziua de-azi s'o sfințim noi...*

*O, Traian, aruncă-ți ochii, de pe soclu-ți de granit,
Și privește cu mândrie zarea către Răsărit;
Pe columna ta din Roma nu mai sta în nepăsare,
Prinde viață, chip de piatră, azi când sufletu-ți tresare
De supremă bucurie văzând fiii tăi cei buni
Serbând azi cu cinste visul moștenit de la străbuni.
Tu, Mihaiu, pornește-ți calul și cu vitejeasca-ți mână
Du-l în spre vechiul tău Bălgrad, azi în Dacia română;
Iar tu, Cuza, te mândrește, căci ce tu ai plămădit,
Împlinită-n cinci decenii frații pe cari i-ai unit.*

*Voevozi și toți eroii ce viața v-ați jertfit,
Apărând cu vitejie țara ce-atât v-ați iubit,
Vă sculați din somnul vostru, tresăriți deadmirare,
Căci serbăm ziua măreață, zi de mândră-ncoronare,
Să strigăm țintind privirea spre Bălgradul azi stăpân:
Să trăiască-al nostru Rege, primul Domn Daco-Român!”⁶⁵*

Aflat, așadar, în descendența simbolică ilustră a unui panteon național schițat în tușe largi (Traian, Mihai Viteazul, Cuza), Regele se află în continuitatea istorică a liderilor politici ai țării („domn”), dar vine să confirme și originile antice și eroice al poporului pe care îl conduce („Daco-Român”).

Încoronarea și Sacrul

Pe lângă diferitele mituri (*Salvatorul, Unitatea și Voința de a fi împreună/Idealul Național*), care sunt zugrăvite de lirica publicată cu ocazia încoronării, câteva versuri sugerează sacralizarea și sacralitatea evenimentului, oferită nu doar de ceremonia religioasă, ci de gestul încoronării în sine, ce capătă valențe alegorice și sfințitoare. De pildă, *Cântecul Încoronării* semnat de Șt. Ioanid în paginile ziarului *Vestea* amintește de „pacea sfântă” (obținută ca rezultat al luptei oștirilor române), dar și de regele, „mult așteptatul erou al ginții”,

⁶⁵ *Ibidem*, p. 4.

care revarsă prin sine însuși și prin actul încoronării harul sacru:

„Căci multul așteptat erou al ginții,
Din tabăra acelor ce nu mor,
Punând pe cap coroana biruinții
Sfințește-o altă țară și-alt popor!”⁶⁶

Cu această excepție lirică, sacralitatea rămâne aproape integral apanajul sferei religiosului, așa cum indică Imnul de *Slavă al Încoronării* semnat de însuși Mitropolitul Primat Miron Cristea. Circulația răspândită a Imnului e sugerată și de publicarea lui simultană în mai multe periodice, dintre care amintim *Telegraful Român* și *Foaia Interesantă*. Structura poeziei urmează un tipar liturgic, după formula Doxologiei mari cântate în timpul utreniei (de altfel, Imnul era și indicat a se cânta pe muzică compusă de profesorul și dirijorul de cor Dumitru Georgescu-Kiriac). Conținutul versurilor este adaptat momentului istoric al încoronării, cu o integrare liturgică firească a regelui și reginei, văzuți drept receptori ai binecuvântării divine primite prin încoronare:

„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu
Și pre pământ pace,
Între oameni bunăvoire,
Că a miluit Domnul pe poporul său.
Aceasta este ziua cea mare
De bucurie a Românilor,
În care coroana regală
S'a așezat, după vrednicie,
Pe capul Tău.

Slavă Domnului, stăpânul tuturor,
Cela ce te-a încoronat pe Tine,
Ferdinand, Rege, cu mâna sa,
Să te păzească întru mulți ani,
Spre gloria și înălțarea Românilor

Slavă Maicii Domnului,
Care ne-a dăruit o aleasă Regină.
Slavă Maicii Domnului,
Care a umplut casa lor
De fii și de domnițe.
Să audă Domnul pe poporul vostru
Mulți ani Ție, Ferdinand,
Rege al Românilor.
Mulți ani Ție, Marie,
Regină a României.
Mulți ani Vouă, mlădițe regale!
Glorie Țării!”⁶⁷

Lauda (doxologia) adusă divinității se împletește, în *Imnul de Slavă al Încoronării*, cu rugăciunile adresate pentru bunăstarea suveranilor și cu urările de viață lungă dorite lor și țării. De altfel, invocarea divinității apărea și în Imnul regal al României, scris de Vasile Alecsandri în 1881 (și cântat pentru prima

⁶⁶ *Vestea*, an I, nr. 7, 15 octombrie 1922, p. 1.

⁶⁷ *Telegraful Român*, an LXX, nr. 78-79, 7/20 octombrie 1922, p. 3 și *Foaia Interesantă*, an XVI, nr. 32, 19 octombrie 1922, p. 73.

dată în 1884). Imnul național apărea și el tipărit cu ocazia încoronării, de această dată regăsindu-l în ziarul *Alba Iulia*:

„Trăiască Regele, În pace și onor, De țară iubitor Ș'apărător de țară! Fie domn glorios Peste noi; Fie'n veci norocos La războiu.	O! Doamne sfinte, Ceresc părinte Susține cu-a ta mână Coroana Română! Trăiască Patria Cât soarele ceresc Rai dulce românesc Ce poartă un mare nume!	Fie'n veci el ferit De nevoi! Fie'n veci locuit De eroi! O! Doamne sfinte, Ceresc părinte, Întinde a ta mână Pe țara Română!” ⁶⁸
--	---	--

Protecția divinității o cer și versurile *Imnului pentru încoronarea Suveranilor tuturor Românilor*, semnat de G. Moraru și publicat în *Universul Literar*. „Lumina” coroanei trebuie să servească, astfel, drept pavăză împotriva dușmanilor „Crucii”, a regalității și a „ce-i creștinesc” – mărci ale identității naționale:

„Coroana ce capul astă-zi Vă 'ncunună,
Dumnezeu păzeasc' o cu-a Sa sfântă mână;
Raza Ei orbească pe cei ce uresc
Crucea și Coroana și ce-i creștinesc.”⁶⁹

Alte versuri, relevante de astă dată pentru ideea unei sacralizări laice a încoronării apar publicate tot în ziarul *Neamul Românesc* al lui N. Iorga. *Rugăciunea de la Alba Iulia*, semnată de Virgil Tempeanu, folosește un vocabular provenit din câmpul semantic al religiei creștine, însă cuvintele sunt încărcate mai degrabă cu o conotație laicizată-alegorică. *Rugăciunea* lui V. Tempeanu vorbește despre „Icoana Țării întrupată”, despre „îngenuncherea truțiilor dușmane”, folosind metafora Alba Iuliei-altar și a „țării-icoană”:

„Ca 'ntr'un altar, descoperiți, intra- vom. Icoana Țerii iat'o întrupată! Nu smirnă doar, ci jertfa noastră toată În fum sfințit spre ceruri înălța-vom.	Va fi, o văd, o mare rugăciune. Și clopote vor bate ziua toată; Va 'ngenunchia oștirea adunată La cea mai fericită 'nchinăciune.” ⁷⁰
--	--

Versurile lui V. Tempeanu păstrează registrul stilistic cultivat de majoritatea liricii încoronării, sugerând măreția evenimentului, libertatea și eliberarea; de altfel, implicit, se prefigurează un prezent și un viitor luminos.

⁶⁸ *Alba Iulia*, an IV, nr. 42, 15 octombrie 1922, p. 2.

⁶⁹ *Universul Literar*, an XXXVIII, nr. 40, 15 octombrie 1922, p. 5.

⁷⁰ *Neamul Românesc*, an XVII, număr festiv, 15 octombrie 1922, p. 3.

„Priviți, o zi de încântare plină,
 Sclipiri de bronz cum zarea
 luminează!
 Trufii dușmane acum îngenunchiază
 Și 'n fața măreției se înclină.

Ochi fericiți spre ceru-albastru cată:
 De-acolo se 'ncunună noua Țară!
 Pământ iubit, supt noi te bucuri iară;
 A noastră 'n veci ești, brazdă
 liberată.”⁷¹

Concluzii

Poezia încoronării nu reprezintă o simplă poezie. E o poezie programatică, reprezentativă pentru principalele mituri ale modernității europene (și ale modernității românești). Ea **exprimă** o mentalitate, dar, prin imaginile artistice pe care le livrează și mesajele pe care le sugerează, poezia încoronării în același timp **conturează** o mentalitate și ranforsează identitatea națională, pe care o propagă printr-o narațiune a *Unității* în jurul unui rege *Salvator* (încununat cu o *coroană*-simbol) și a unei *Regine-Mamă*, etalon feminin, aflați în fruntea unei țări-moștenire primite de la *Eroi* seculari care continuă să vegheze asupra destinului unei națiuni greu încercate de vremurile istorice.

În cele din urmă, marea narațiune mai sus amintită este țesută în conținutul fiecărei creații. Fiecare poezie reprezintă, în fapt, un microunivers, o reluare esențializată a miturilor și simbolurilor pe care evenimentul încoronării suveranilor Ferdinand și Maria le reclamă și le perpetuează. Din acest punct de vedere, încoronarea reprezintă o sărbătoare a miturilor și a simbolurilor, excelent ilustrate de lirica încoronării publicată de ziarele lunii octombrie 1922.

Abrevieri bibliografice

- Bâscă 2021 – Ioan Bâscă, *Presa Albei: publicații, ziariști, publiciști*, Alba Iulia, 2021
 Boia 1997 – Lucian Boia, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, 1997
 Girardet 1997 – Raoul Girardet, *Mituri și mitologii politice moderne*, Iași, 1997
 Hangiu 1996 – Ion Hangiu, *Dicționarul presei literare românești (1790-1990)*, ed. a 2-a revizuită și adăugită, București, 1996
 Ionescu 2009 – Doina Ionescu, „Valențe artistice în publicistica hunedoreană la sfârșitul secolului al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea”, în *Țara Bârsei*, serie nouă, nr. 8 (2009), p. 235-245
 Nicoară 2000 – Simona Nicoară, *Istorie și imaginar. Eseuri de antropologie istorică*, Cluj-Napoca, 2000

⁷¹ *Ibidem*.